

DII-001-011403

Seat No. _____

M. A. (CBCS) (Sem. IV) Examination

May / June - 2015

Economics - OCT - 12

(Major Env. Issues of India)

Faculty Code : 001

Subject Code : 011403

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

1 ભારતમાં જમીન વપરાશ અને પાકની તરેહમાં આવેલા પરિવર્તનો અને તેની અસરોની સમીક્ષા કરો. 20

અથવા

1 ભારતમાં વનસંરક્ષણની સમસ્યા સમજાવો. વનના નાશની પર્યાવરણ પરની અસરો સમજાવો. 20

2 વિગતે સમજાવો - ભારતમાં ઔદ્યોગિક વિકાસ અને પર્યાવરણીય સમસ્યાઓ. 20

અથવા

2 ભારતમાં પર્યાવરણીય કાયદાઓ જણાવો અને તેની સમીક્ષા કરો. 20

3 એક-બે વાક્યમાં જવાબ આપો : (કોઈપણ દસ) 20

- (1) પ્રદૂષણ એટલે શું?
- (2) પર્યાવરણીય અસમતુલા એટલે શું ?
- (3) પર્યાવરણના વિવિધ ઘટકો સમજાવો.
- (4) પ્રદૂષણના વિવિધ પ્રકારો જણાવો.
- (5) પર્યાવરણ સંરક્ષણ માટેના બે ઉપાયો જણાવો.
- (6) કૂવા રિચાર્જ એટલે શું ?
- (7) જળપ્રદૂષણ માટે કયાં કારણો જવાબદાર છે ?
- (8) જંગલ વિનાશના કારણો જણાવો.
- (9) જંગલનું મહત્ત્વ સમજાવો.
- (10) રાસાયણિક ખાતરના વપરાશથી કઈ સમસ્યા સર્જાય ?
- (11) પર્યાવરણ જાગૃતિનાં પગલાં જણાવો.
- (12) કયા વાયુનું પ્રમાણ વધતા હવાનું પ્રદૂષણ વધે ?
- (13) જંતુનાશક દવાની માનવજાત પર શું અસર થાય ?
- (14) શહેરીકરણની પર્યાવરણ પરની અસર જણાવો.
- (15) ગ્લોબલ વોર્મિંગ એટલે શું ?

4 યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

10

- (1) પર્યાવરણની કટોકટી માટે જવાબદાર કારણ_____
- (A) સમાજવ્યવસ્થા (B) રાજ્ય વ્યવસ્થા
(C) ઔદ્યોગિક વિકાસ (D) આમાંથી કોઈ નહીં
- (2) _____એ માનવીકૃત પર્યાવરણ સમસ્યા છે.
- (A) દુષ્કાળ (B) અતિવૃષ્ટિ
(C) ભૂકંપ (D) જલપ્રદૂષણ
- (3) હવામાં_____ વધી જાય, ત્યારે તેજાબ વર્ષા થાય.
- (A) સલ્ફર (B) ક્લોરાઈડ
(C) ઓક્સિજન (D) આમાંથી કોઈ નહીં
- (4) _____ને પ્રાકૃતિક પર્યાવરણીય સંકટ ન ગણી શકાય.
- (A) દુષ્કાળ (B) અતિવૃષ્ટિ
(C) જલપ્રદૂષણ (D) વાવાઝોડું
- (5) _____દિવસ 'વિશ્વ વન દિવસ' તરીકે ઉજવાય છે.
- (A) 22 માર્ચ (B) 21 માર્ચ
(C) 5 જૂન (D) 22 એપ્રિલ
- (6) ગ્લોબલ વોર્મિંગમાં તાપમાન _____.
- (A) વધે (B) ઘટે
(C) સ્થિર રહે (D) આમાંથી કોઈ નહીં
- (7) વન્યજીવન સંરક્ષણ અધિનિયમ ક્યારે અમલમાં આવ્યો ?
- (A) 1968 (B) 1970
(C) 1971 (D) 1972
- (8) ભારતમાં 'સુનામી'_____ વર્ષમાં આવ્યું.
- (A) 2001 (B) 2003
(C) 2004 (D) 2006
- (9) _____દેશે અતિ ઓછા વરસાદથી સમગ્ર દેશને હરિયાળો બનાવ્યો.
- (A) ભારત (B) ઈઝરાયેલ
(C) પાકિસ્તાન (D) ચીન
- (10) પર્યાવરણ સમતુલા માટે ઓછામાં ઓછા_____વિસ્તારમાં જંગલ જરૂરી છે.
- (A) 30% (B) 31%
(C) 32% (D) 33%.

ENGLISH VERSION

- 1 Evaluate the changes and effects of land use and crop pattern in India. 20

OR

- 1 Explain the problem of forest conservation in India. Explain the effects of deforestation on environment. 20
- 2 Explain in detail – Industrial development in India and environmental problems. 20

OR

- 2 Describe environmental laws in India and evaluate them. 20
- 3 Give answers in one or two sentences : (any ten) 20
- (1) What is pollution ?
 - (2) What is environmental imbalance ?
 - (3) Explain various elements of environment.
 - (4) Explain various types of pollution.
 - (5) Explain two remedies for conservation of environment.
 - (6) What is well recharge ?
 - (7) Which factors are responsible for water pollution ?
 - (8) Describe reasons for deforestation.
 - (9) Explain the significance of forest.
 - (10) Which problem is created by the use of chemical fertilizer?
 - (11) Describe steps for awareness regarding environment.
 - (12) Due to which gas increasement, air pollution increase ?
 - (13) What is the effect of pesticides on human kind ?
 - (14) Describe the effect of urbanization on environment.
 - (15) What is global warming ?

4 Select the appropriate choice :

10

- (1) The reason for environment crisis is _____.
(A) Society
(B) Polity
(C) Industrial Development
(D) None of these
- (2) _____ is a man-made environmental problem.
(A) Drought (B) Heavy rain
(C) Earthquake (D) Water pollution
- (3) There is an acid rain, when _____ increases in the air.
(A) Sulphur (B) Chloride
(C) Oxygen (D) None of these
- (4) _____ is not a natural environmental problem ?
(A) Drought (B) Heavy rain
(C) Water pollution (D) Cyclone
- (5) _____ is celebrated as 'World Forest Day'.
(A) 22nd March (B) 21st March
(C) 5th June (D) 22nd April
- (6) In Global Warming, temperature _____.
(A) Increases (B) Decreases
(C) Remains stable (D) None of these
- (7) When Wild Life Conservation Act was implemented ?
(A) 1968 (B) 1970
(C) 1971 (D) 1972
- (8) 'Tsunami' came in India in _____.
(A) 2001 (B) 2003
(C) 2004 (D) 2006
- (9) By very less rain, _____ country made itself green.
(A) India (B) Israel
(C) Pakistan (D) China
- (10) For the environmental balance, minimum _____ area of forest is necessary.
(A) 30% (B) 31%
(C) 32% (D) 33%.